

Auteur: Hanneke van Ormondt | Beeld: MeerBomenNu

INITIATIEF MEERBOMENNU DEELT MILJOEN GRATIS BOMEN UIT

Vergroenen door gebruik te maken van de kracht van de natuur

Als er meer gebruikgemaakt wordt van de kracht van de natuur is het mogelijk om Nederland gratis te vergroenen. Met die gedachte deelt het initiatief MeerBomenNu 190.000 appel- en perenbomen, 80.000 heesters en 1 miljoen bomen en struiken uit natuurgebieden gratis uit aan boeren en burgers. Op 800 plantlocaties verspreid door Nederland zal er geplant worden. De campagne kost volgens de initiatiefnemers bijna niets en komt simpelweg tot stand doordat zij gebruikmaken van de exponentiële kracht van de natuur en de gezamenlijke aanpak met veel vrijwilligers. Een aanpak die overal kan worden gekopieerd en opgeschaald.

Er worden veel jonge zaailingen verwijderd bij bosbeheer, bijvoorbeeld zoals hier om ruimte te geven aan daslook.

Elke eik of beuk produceert jaarlijks honderden zaailingen, waarvan slechts een klein percentage uitgroeit tot volwassen exemplaar. Als slechts een klein percentage van deze zaailingen verhuist naar plek waar ze een grotere overlevingskans hebben, is het mogelijk om zonder kosten miljoenen bomen te planten, is de gedachte achter MeerBomenNu. Dit initiatief is een gezamenlijke actie van MEERGroen (ecologie), Caring Farmers (aanjager op het platteland), de Nationale Boomfeestdag (betrekken van de jongere generatie) en Urgenda (coördinatie en communicatie).

Het vermeerderen van bomen gaat niet alleen door zaailingen, maar is ook mogelijk met stekken en slieten. Elke tak van een vlinderstruik, wilg, populier, vijg of druif kan in stukken worden geknipt en uit elk stuk groeit een nieuwe plant of boom. Als een jonge boom het ene jaar 50 blaadjes heeft, is het aantal het jaar daarop 500 en daarop 5000.

Bosbeheer

Overall in Nederland worden jonge zaailingen verwijderd: meestal omdat er te veel van een bepaalde soort staan. Soms omdat er voor de veiligheid of esthetiek open plekken worden gecreëerd. Stichting MEERGroen heeft al 15 jaar ervaring met het verzamelen en weggeven van dit jonge plantgoed en doet dit niet alleen met soorten waar er te veel van zijn. Ook soorten die niet in overvloed zijn, kunnen vaak 10 procent van hun jonge aanwas missen of gestekt worden. Bij ecologisch beheer is het vooral belangrijk dat de mooiste exemplaren blijven staan en dat er genoeg overblijft voor een rijke soortenvariëteit die past bij het gebied, voor wilde dieren en voor dood hout. De zaailingen die niet geschikt zijn om te verplanten (exoten, of zoveel overvloed dat er geen vraag is) blijven achter, worden gecomposteerd of belan-

In maart 2020 werden 100.000 zaailingen geoogst die bij MEERGroen in Hoofddorp werden ingekuuld.

De zaailingen werden afgeleverd bij Caring Farmers die er heggen en hagen van maken voor meer biodiversiteit rondom de akkers en weilanden.

den in takkenrils. De rest wordt bewaard en weggegeven. Als dit landelijk standaard onderdeel wordt van groenbeheer, kan dat volgens de organisaties achter MeerBomenNu een impuls aan het vergroenen van Nederland geven.

Bomenhubs

Het beste moment om te planten en te verplanten is wanneer de bomen en struiken in rust zijn en hun bladeren hebben verloren. Van half november tot half maart verzamelen de initiatiefnemers onder leiding van

boswachters, terreinbeheerders en ecologen zaailingen en stekken in natuurgebieden, landgoederen en stadsparken. Na het verzamelen gaat de helft van de zaailingen direct naar plantlocaties in de buurt. De andere helft wordt tijdelijk opgeslagen in zogenaamde bomenhubs: gemeentedepts, kinderboerderijen en goed bereikbaar lapjes grond bij tuinders of boeren. Hier kunnen de jonge boompjes, struiken en stekken worden opgehaald door de kleinere plantlocaties en hier worden aan het einde van het plantseizoen “gratisboomweggeefdagen” georganiseerd.

Biodiversiteit

De ervaring van MEERGroen is dat 80 procent van de zaailingen de verplanting overleeft, mits er goed mee wordt omgegaan. Dat betekent snel inkuilen of verplanten en met specifieke instructies en voldoende water met het oog op een eventueel droog voorjaar. Elke plantlocatie

krijgt een bonte mix aan zaailingen en stekken die past bij de grondsoort; dat kunnen snelle groeiers zijn zoals esdoorn, wilg en berk, maar ook langzame groeiers, vroege bloeiers, late bloeiers en groenblijvers. Het beste resultaat wordt verkregen als de jonge boompjes met drie of vier stuks per vierkante meter worden geplant, waarbij de struiken vooral aan de buitenkant een plek krijgen en de grote en snelgroeiende bomen in het midden. Op deze manier is het bladerdak snel dichtgegroeid en gaat de bodem sneller functioneren als bosbodem. In combinatie met het inzaaien met een bloemenmengsel in november, zorgt dit ervoor dat ongewenste kruiden als distels en zuring worden voorkomen en de locatie al in het eerste voorjaar een aanwinst is voor insecten. Na een jaar of drie zal de beheerder de snelle soorten zoals esdoorns terug moeten snoeien of verplanten om de bloeiende en besdragende soorten ruimte te geven om tot volwassen exemplaren uit te groeien. Zo wordt extra snelle toename van biodiversiteit en zoveel mogelijk CO₂-opslag gerealiseerd. Deze kennis is gebaseerd op de ervaringen van MEERGroen. Deze stichting heeft veel nieuwe natuur gecreëerd, zoals 150 hectare natuur, landgoed en park rondom Haarlemmermeer.

Perenbomen

Hoewel het echte plantwerk pas de komende winter gebeurt, kreeg de campagne afgelopen zomer al een vliegende start. Midden in een hittegolf perenbomen uit de koelcel laten komen lijkt geen goed idee. Toch kozen een fruitkweker en MeerBomenNu ervoor om dit met 190.000 onverkochte exemplaren te doen. Het alternatief was verbranden en elke boom die wordt verbrand, stoot CO₂ uit; elke boom die wordt geplant, neemt CO₂ op, is een aanwinst

Deze kastanjeboom in het Amsterdamse Bos gaat op deze plek niet overleven door gebrek aan zonlicht. Via MeerBomenNu krijgt de boom een nieuwe kans.

Deze kinderen hielpen in Amstelveen een handje mee met het uitdelen van sneeuwballen.

voor insecten en geeft gratis fruit. In juli werden 100.000 perenbomen gratis weggegeven. Hoewel de kweker niets verdiende, had de actie voor hem toch meerwaarde en hebben al meer kwekers hun onverkochte plantgoed gedoneerd. De campagne heeft volgens de initiatiefnemers het potentieel om op te schalen tot vele miljoenen verplante bomen per winter. Dit jaar wordt gezien als ervaring opdoen; er is een beperkt budget en daarom is het aanvragen van bomen bij het streefgetal van één miljoen stilgezet. Steeds meer boswachters stellen volgens de initiatiefnemers hun terrein open voor het verzamelen van zaailingen en stekken, een aantal grote bedrijven gaat planten tijdens teambuildinguitjes en driehonderd vrijwilligers hebben zich aangemeld om te helpen, te planten of om zaailingen uit hun tuin in te leveren. Donker

Groep doneerde bijna 100.000 sneeuwballen. Het zoeken is nog naar budget om alle vrijwilligers te voorzien van koffie en thee en een landelijke dekking te krijgen van boswachters, bomenhubs en vrijwilligers om alle plantlocaties van regionaal plantgoed te voorzien.

Coördinerende rol

Voor MeerBomenNu zijn deze miljoen gratis bomen slechts het begin. De hoop is dat op termijn elke terreinbeheerder met een beetje ecologische kennis vrijwilligers begeleidt om op een verantwoorde manier zaailingen te verzamelen. Daarnaast hopen de initiatiefnemers dat gemeenten een coördinerende rol nemen en elke gemeente een bomenhub krijgt; een plek waar burgers en boswachters bomen inleveren en waar belangstellenden met ruimte voor bomen en struiken deze gratis kunnen ophalen.